

۲۰۱۶/۳/۱۲

استاد محمد ظریف امین یار

تیوکراتیک ټولني او د بنځو حقونه ؟

زموږ په افراطي قبيلوي او مذهبي ټولني کې بنځو تل قرباني ورکړې ده. زموږ په ټولني کې د بنځو حقونه نه ورکول ژورې مذهبي، ټولنيز او فرهنگي لاملونه لري. په هغه ټولني کې چې ټول ارزښتونه او هرڅه د بنځو خلاف وي د بنځو حقوق ترلاسه کول دوامداره مبارزه، لوی عظم او ټينگه اراده غواړي. افغانستان او داسې ټول اسلامي هيوادونه چې مذهبي تفکر يې ځوارلس سوه کاله مخکې پاتې ده او اجماع، قياس او عقل ته يې اهميت نه دی ورکړی، د بنځي انساني او فطري حقونه تر لاسه کول په کې پرته له اوږدې مبارزې شوني نه ده.

لکه څنگه چې تاسو پوهيږئ بنځو په ټوله نړۍ کې د خپل حقونو ترلاسه کولو لپاره طولاني مبارزه ترسره کړې ده. حتي د نړۍ تر ټولو ډموکرات هيواد يعني آمريکي کې بنځو ډير بستيز حقوق لپاره کلونه کلونه مبارزه کړې ده مثلاً حتی تر ۱۹۲۰ کال پورې بنځو د رای ورکولو حق يې هم نه درلوده. اما د لويې مبارزې څخه وروسته نن په لويديځې نړۍ کې بنځو تر ډيره حده خپل اساسي حقونه ترلاسه کړي دي. اما تر اوسه هم بنځو خپل ټول جايز بشري حقونه نه دي ترلاسه کړي. تر اوسه هم د بنځو څخه په ټولو برخو کې ايزاري استفاده کيږي او دغه د لويديځې نړۍ لپاره ناکامي بلل کيږي.

د رنسانس څخه وروسته کله چې دين د سياست، حکومتوالی او اقتصاد څخه وشرل شو لويديځې ټولني د پرمختگ په لوري قدمونه کښودل او وروسته له ډيرو کلونو يې وشوه کړی چې انساني حقوق په صحی توگه تعريف او تامين کړي. لکه څنگه چې مخکې توضيح شو بنځي تر اوسه هم په لويديځې نړۍ کې خپلو ټولو انساني حقونو ته نه دي رسيدلي نو مبارزه تر اوسه هم دوام لري. اما زموږ استدلال په اسلامي ټولني کې دا دی چې زموږ دين کامل دی مگر په عمل کې مو تر دې دمه په هيڅ اسلامي هيواد کې داسې يو اسلامي نظام جوړ نشوه کړی چې رښتيا هم د يو کامل دين شايسته وي. بايد ووايو چې تر هغه پورې چې اجماع، قياس او عقل ته اسلام کې اصلي ځای او مناسب اهميت ورنکړی شي هيڅکله به هم دين په ټولو چارو کې د تطبيق وړ نه وي. نن په اسلامي نړۍ کې د بنځو د حقوقو وضعیت ټولو ته جوته ده چې متاسفانه بدترين وضعیت لري او د شرم سبب مو گرځيدلی او زموږ د نظامونه لويه ناکامي ښکاروي.

زما په آند تر هغه پورې چې موږ خپل عقيدتي، ټولنيز او فرهنگي تفکر کې تجديد نظر ونکړو د بنځو حقوق خو لا آيديا به وي، انساني حقوق هم نشي تامينيدلی. د افسوس ځای ده چې بنځو په نړۍ کې تل مينه کرلي اما هميشه کينه او نفرت يې ريبلی. زموږ په عقيدتي نظام کې که بنځه قتل کړی شي

د پاڼو شميره: له ۱ تر ۳

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنيزې بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په خیر و لولۍ

دایه یې نیمه ده اما که ښځه په زنا مرتکبه شي مجازات یې سړيانو سره برابر دي. سړيان کولای شي څلور ښځې ولري اما ښځه یواځې یو خاوند لرلی شي. سړيان په هر سن کې کولای شي واده وکړي حتی په ۸۰ کلني کې هم قانون یو نارینه ته اجازه ورکوي چې ۱۳ کلني انجلۍ سره د واده عقد وتړي اما ښځو ته دغه حق په ټولني کې نه ورکول کېږي. ښځې زموږ په ټولني کې د بکارت جیل کې بندیانې دي که بکارت ونلري حتی واده ورسره څوک نه کوي اما سړيان خپلواکه دي نه یې څوک د بکارت پوښتنه کوي او نه یې هم د اخلاقیاتو. او همیشه ځان برتره انسانان گڼي اما په اصل کې اکثر ښځې د سړيانو پرتله با تقوا او متدینې دي. عجب انصاف دئ د ښځو صحرايي محاکمه د هرچا له لوري جایز بلل کېږي اما اکثره فاسد، قاتل، خاین او جنایتکاره نارینه کاملاً آزاده گڼي او خپلو نامشروع او ناوړو کړنو ته دوام ورکوي.

ښځه سړيانو ته ژوند جوړوي اما د ژوند مالکیت بیا سړيانو ته رسېږي. ښځه کله چې د ۹ میاشتو زیار، زحمت او قربانۍ نه وروسته اولاد راوړي سړيان یې مالکان شي. هغه درد کاږي اما ته اندېښنه لري چې اولاد دي لور نه وي. هغه ټوله شپه د اولاد لپاره بې خوابي تیروي اما ته د جنت د حوریانو خوبونه ویني. هغه مور شي اما خلک یې تل د پلار تپوس کوي. لور یې چې کله لویه شي پلار یې واده ته ورکوي، اکثره د مرضي خلاف یې واده ته ورکوي او کله چې طلاق شي مهر یې هم نه ورکول کېږي. هغه د پلار په میراث کې د نارینه په پرتله نیمایې برخه لري اما کورنۍ مسولیت یې د نارینه نه ډیر ده.

ښځه باید ټول عمر ځان د سړيانو د فاسد و بد نظر نه پټ وساتي او حجاب تامین کړي. ښځو باندي شرایط په هرې برخې کې بیشمیره او سخته دي حتی یوه ښځه بې له سړي نه د کور څخه یواځې بهر هم نشي تللی او د هغه ځای کې چې نارینه کار کوي کار یې هم مشروع نه گڼل کېږي. ښځه نه ولسمشره نه قاضي او نه هم د یو هیواد لویو سیاسي پریکړو کې د گډون حق لري. داسې هم تفکر شته چې هغه قوم چې مشري یې ښځه کوي د تل لپاره به برباد او ذلیل وي. د ښځو د جنت معامله هم مشروطه ده! که ښځه د میره لخوا ونه بښل شي ویل کېږي چې د جنت دروازی به ورته بندې وي. دلته تفکر داده چې ښځې د سړيانو د آسایش لپاره پیدا شوي دي او دغه موجود ناقص العقل او ناقص الدین دي.

په ډیرو ولایتو کې تر اوسه هم کله چې انجونې پیدا شي یا یې ژوندۍ دفني کړي یا هم د تل لپاره ورسه تبعیضی او نا انساني رفتار کېږي. ما په خپل سترگو لیدلي چې بعضي کورنۍ اول سړيانو ته ډوډي ورکوي بیا چې ترینه پاتې شي ماشومانو ته په پای کې که قابونو کې څه پاتې وي د ښځو نصیب گڼي. کله چې ښځې د حیض بیماری وخت کې وي نارینه حتی ورسره خبره هم نه غواړي چه وکړي او کله نا کله خو سړيان بیخي هغه خونې ته تگ راتگ پریږدي. کله چې د انجونو سن لسو کالو ته ورسېږي بیا په آزاد بازار کې پرې بولۍ لگول کېږي او هرچا چې ډیر نرخ وړاندې کړو د

دغه موجود مالک گنل کيږي.داسې به وایم چې بنځه په نني اسلامي ټولني کې فقط د سکس او د خدمت لپاره کارول کيږي نور هيڅ انساني ارزښت او حقوق ورته نه ورکول کيږي.

لنډه دا چې همدغه نظامونو کې بنځه هره ورځ پيدا کيږي، مينه کيږي، مور کيږي، زړه کيږي او مري. اما د هغه نه په ميراث کې يواځې مينه او صرف مينه پاتي کيږي اما هيڅوک يې هم د مرگ وروسته نه يادوي. مور ټول د بنځو مجرمين يو او قدرت او طبيعت تل مور باندې لعنت وايي اما تر اوسه هم هيڅ احساس د رنج، شرم او خجالتی نه لرو او تل ځانونو ته مو د غيرتي افغان لقب کارول دي.

استاد محمد ظريف امين يار

کابل

د مارچ نهمه نيټه ۱۳۹۴

د پاڼو شميره: له ۳ تر ۳

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ